

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://www.muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/1918-1939/kadra/a-c/leon-braziulewicz/9488,Leon-Braziulewicz.html>
01.05.2025, 19:09

mjr **Leon Braziulewicz** urodził się 20 grudnia 1892 r. w Petersburgu, był synem Justyna i Urszuli z Maliszewskich. Ukończył 6 klas Gimnazjum św. Katarzyny w Petersburgu oraz kursy buchalterii. Wykonywał zawód bankowca, pracował w banku w wydziale giełdowym. Wstąpił do armii rosyjskiej w stopniu szeregowca w listopadzie 1914 r. Został przydzielony do 176 rezerwowego pułku piechoty. Pod koniec kwietnia 1915 r. trafił do Szkoły Chorążych w Oranienbaumie[1]. Po jej ukończeniu służył przez miesiąc w 120 rezerwowym marszowym baonie. We wrześniu 1915 r. przeniesiono go do 123 pułku piechoty na stanowisko dowódcy kompanii i baonu. W połowie stycznia 1917 r. oddelegowano go do służby w 676 pułku piechoty jako dowódca kompanii szkoły podoficerów i baonu. Dnia 25 sierpnia 1917 r. odszedł z armii rosyjskiej i od 2 września 1917 r. służył w 3 pułku strzelców w I Polskim Korpusie jako dowódca kompanii i baonu w randze podkapitana. Do Wojska Polskiego wstąpił 6 listopada 1918 r. Od listopada 1918 r. do października 1919 r. przebywał jako słuchacz na oficerskich kursach mierniczych w Warszawie. Następnie przeniesiono go do służby frontowej w 55 Poznańskim pułku piechoty. Podczas wojny polsko-bolszewickiej od 26 sierpnia 1920 r. dowodził I baonem, z którym stoczył ciężkie boje. W pułku pozostał do 7 maja 1922 r. Kolejne lata służby spędził w 70 pułku piechoty, początkowo dowodząc I, a później III baonem. W 1924 r. skierowano go na trzymiesięczny kurs oficerów sztabowych. W następnych latach pełnił również obowiązki komendanta garnizonu w Jarocinie. W czerwcu 1927 r. odkomenderowano go do 44 pułku piechoty na stanowisko komendanta składnicy wojennej w Włodzimierzu. Został przeniesiony w stan spoczynku z dniem 31 sierpnia 1929 r.

Cieszył się dobrą opinią swoich przełożonych. Dowódca 1 Pułku Strzelców Wielkopolskich ppłk Gustaw Paszkiewicz uważał go za bardzo pracowitego i sumiennego, śmiałego i dzielnego w boju. Doceniano jego inteligencję i doświadczenie wojskowe, wzbudzał zaufanie zarówno oficerów jak i żołnierzy.

Do służby w Straży Granicznej został przyjęty 1 lipca 1929 r. na stanowisko kierownika Inspektoratu Granicznego Brodnica, na którym pozostał do 3 maja 1934 r. Następnie mianowano go kierownikiem Inspektoratu Granicznego Ostrów. W 1936 r. na trzy miesiące przeniesiono go na stanowisko komendanta Centralnej Szkoły Straży Granicznej w Rawie Ruskiej (kwiecień-lipiec 1936 r.), po tym okresie powrócił na poprzednie miejsce służby. Od 7 października 1937 r. pełnił funkcję oficera wywiadowczego[2], jednocześnie będąc kierownikiem IG Ostrów. Przez wiele lat zasiadał w Komisjach Dyscyplinarnych przy Mazowieckim Inspektoracie Okręgowym, a od 1934 r. przy Wielkopolskim Inspektoracie Okręgowym (jako przewodniczący lub zastępca przewodniczącego). W 1930 r. mjr. Leona Braziulewicza uhonorowano Odznaką Pamiątkową Straży Granicznej, a w marcu 1936 r. otrzymał Złoty Krzyż Zasługi.

Z dniem 31 marca 1938 r. przeniesiono go w stan nieczynny, a z końcem września tegoż roku przeszedł w stan spoczynku.

W czasie wojny pracował w Zakładach Ostrowieckich w Ostrowcu Świętokrzyskim. W połowie września 1942 r. został aresztowany przez Gestapo wraz z grupą kilkudziesięciu mężczyzn, podejrzanych o działalność konspiracyjną. Po kilkudniowych przesłuchaniach wszystkich skazano i stracono 30 września 1942 r. na ostrowieckim rynku.^[3]

Żonaty z Eugenią z Kostkowskich, mieli córki Marię Apolonię (ur. w 1922 r.), Wiesławę Władysławę Grażynę (ur. 1924, zm. 1924 r.) i Annę Marię (ur. 1926 r.).

Awanse:

chorąży (10.07.1915 r.)

sztabskapitan (16.12.1916 r.)

major (przed 1922 r.)

Odznaczenia:

Krzyż Zasługi Świętego Jerzego 4 klasy (ros.)

Order Świętego Stanisława 3 klasy z mieczami i kokardą (ros.)

Order Świętego Stanisława 2 klasy z mieczami (ros.)

Order Świętej Anny 2 klasy z mieczami (ros.)

Order Świętej Anny 4 klasy „za waleczność” (ros.)

Krzyż Walecznych

Złoty Krzyż Zasługi

Opracowała: **Karolina Piekarz** Archiwum Straży Granicznej

Źródło:

Archiwum Straży Granicznej, Komenda Straży Granicznej

Centralne Archiwum Wojskowe, sygn. CAW I 481.B.12044

^[1] Obecnie miasto Łomonosow w okolicach Sankt Petersburga

^[2] Rozkaz Wielkopolskiego IO nr 26, 19.10.1937 r., pkt. 2., sygn. 190/9.

^[3] www.ostrowiec.info (29.08.2011 r.)

